

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Херсонської області** щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2020 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Херсонської області в III кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Херсонської області у III кварталі 2020 року свідчать, що на тлі продовження адаптивного карантину респонденти очікують відновлення зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та високо оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Інфляційні та девальваційні очікування високі.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **збільшення обсягів виробництва товарів та послуг:** баланс відповідей – 7.7% (у II кварталі 2020 року – «мінус» 30.8%) (графік 1). У цілому по Україні очікується зменшення виробництва – «мінус» 16.1%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** частка респондентів, які очікують інфляцію понад 7.5%, зменшилася до 53.8% (у попередньому кварталі – 76.9%), у цілому по Україні – 44.4%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (зазначили 84.6% респондентів). Значно вище, ніж в попередньому кварталі, оцінено вплив доходів населення та курсу гривні до іноземних валют (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 76.9% респондентів (у попередньому кварталі – 61.5%), у цілому по Україні – 83.2%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 33.3% (один із найвищих показників серед регіонів) (у II кварталі 2020 року – 15.4%). У цілому по Україні очікується поліпшення фінансово-економічного стану помірними темпами: баланс відповідей – 4.4% (таблиця);
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 23.1% (у попередньому опитуванні – 0.0%). Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку залишаться без змін: баланс відповідей – 0.0% (у II кварталі 2020 року – 50.0%). У цілому по Україні очікується помірне зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 9.8% та 4.3% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 8.3% (у II кварталі 2020 року – 0.0%). **Обсяг видатків на виконання будівельних робіт зменшиться:** баланс відповідей – «мінус» 30.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 7.7%). У цілому по Україні баланси відповідей – 5.2% та «мінус» 4.7% відповідно;
- **незмінну кількість працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей, як і в попередньому кварталі, – 0.0% (графік 4). У цілому по Україні прогнозується скорочення кількості працівників – «мінус» 10.8%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства** високими темпами: баланси відповідей – 92.3% і 61.5% відповідно (у попередньому кварталі – 76.9% і 61.5% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва більше впливатимуть вартість трудових ресурсів і ціни на сировину та матеріали (графік 7);
- **значне зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 66.7% та 76.9% відповідно (у II кварталі 2020 року – по 69.2%) (графіки 4, 6).

Найбільше **обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво** надмірний податковий тиск, занадто високі ціни на сировину, матеріали й енергоносії (графік 5).

Потреба підприємств області в позикових коштах найближчим часом **не зміниться** (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. Оцінки щодо посилення жорсткості умов доступу до банківських кредитів знизилися (графік 9). Високі ставки за кредитами – головний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів (графік 10).

Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.6%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

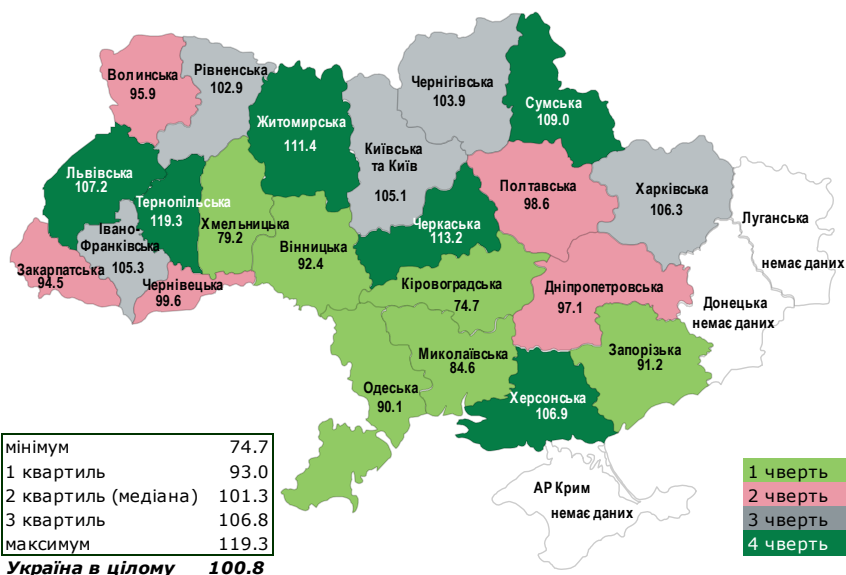
- **поточний фінансово-економічний стан поганий:** баланс відповідей – «мінус» 30.8% (у II кварталі 2020 року – «мінус» 38.5%), у цілому по Україні – «мінус» 5.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 14.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 22.2%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів:** баланс відповідей – 23.1% (у II кварталі 2020 року – 7.7%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 04–29 серпня 2020 року;
- опитано всього 13 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

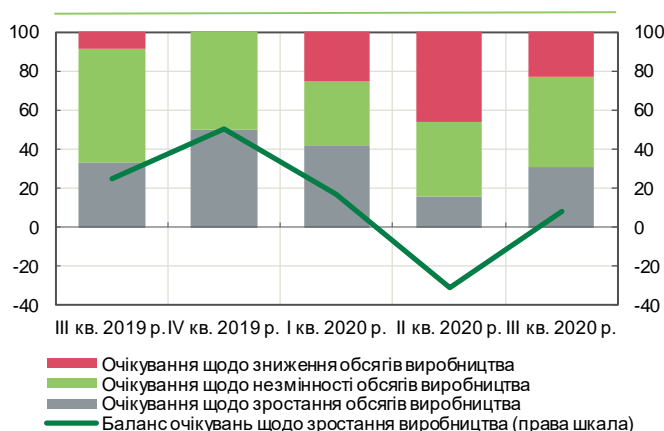
Таблиця. Очікування підприємств Херсонської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	33.3	30.8	25.0	15.4	33.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	16.7	7.7	18.2	0.0	23.1
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	9.1	0.0	-16.7	-7.7	-30.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	18.2	25.0	8.3	0.0	8.3
кількості працівників	-8.3	0.0	-18.2	0.0	0.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

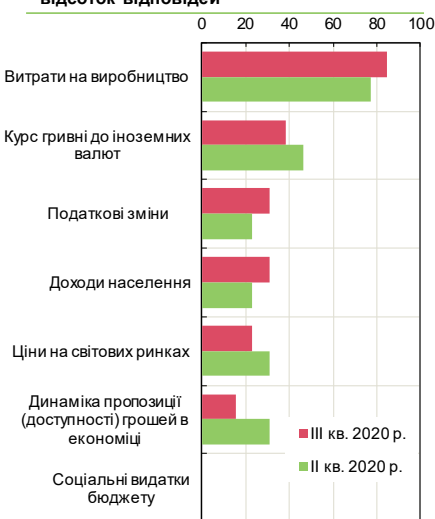
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

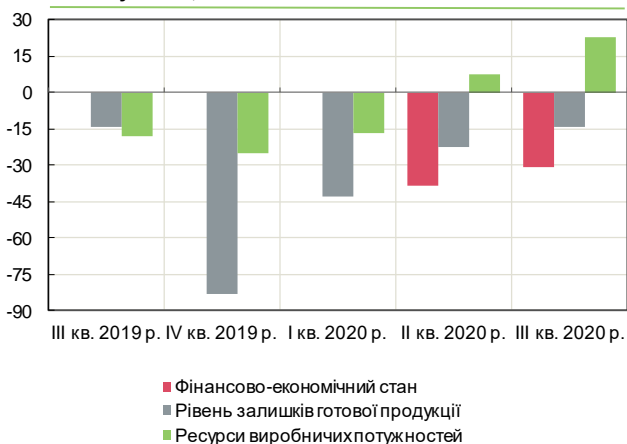
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

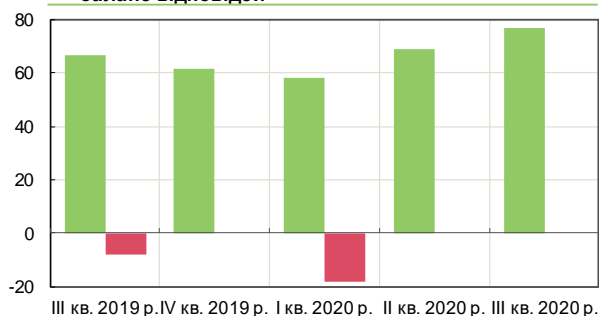
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

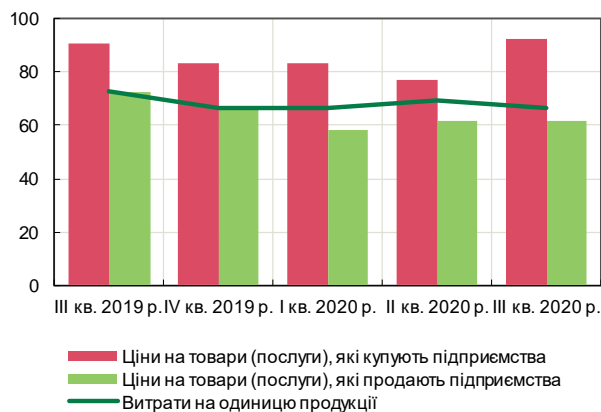
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

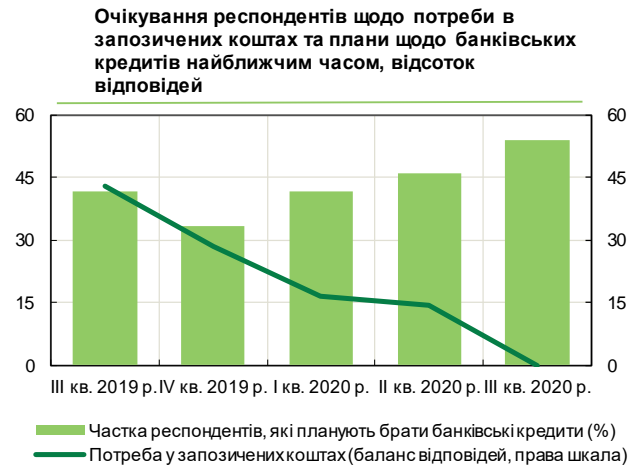

Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

